

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۱۰/۱۸

ډاکټر ش میره کی

ایا د پوهاند او پروفیسور تر منځ توپیر شته؟

۱. پوهاند او پروفیسور څه معنی لري؟

پوهاند: په افغانستان کې د پوهنتونونو په علمي نظام کې د «پوهاند» کلمه د یوې لوړې علمي رتبې لپاره کارول کېږي. دا رتبه عموماً د اوږدې تدریسي تجربې، علمي څېړنو او نورو علمي شرایطو له پوره کولو وروسته ترلاسه کېږي.

پروفیسور (Professor): دا په انګلیسي ژبه کې د پوهنتون د لوړې علمي رتبې نوم دی. په ډېرو هېوادونو کې هغه استاد ته ویل کېږي چې د پوهنتون له خوا یې د پروفیسور رسمي رتبه ترلاسه کړې وي.

۲. د دواړو ترمنځ اساسي توپیر

پوهاند

په افغانستان کې د علمي رتبې رسمي نوم دی.

د پوهنتوني علمي رتبو په لړۍ کې لوړه رتبه ګڼل کېږي.

د دې رتبې دقیق شرایط د اړوندو مقرراتو تابع دي.

پروفیسور

د انګلیسي او ګڼو نورو ژبو اصطلاح ده.

په ډېرو هېوادونو کې د لوړې علمي رتبې لپاره کارېږي.

د دې رتبې شرایط د هر هېواد او پوهنتون له نظام سره توپیر لري.

۳. نو ایا پوهاند او پروفیسور یو شان دي؟

په عمومي مفهوم کې، هو، ډېر نږدې معنا لري؛ خو په رسمي او اداري لحاظ تل سل په سلو کې یو شان نه دي. د بېلګې په توګه، یو افغان استاد چې رسمي علمي رتبه یې «پوهاند» وي، په انګلیسي کې یې د رتبې د معادل په توګه ممکن *Professor* ولیکل شي. خو په جرمني، امریکا او نورو هېوادونو کې د پروفیسورۍ خپل ځانګړي مقررات شته؛ نو یوازې د نومونو له مخې نه شو ویلای چې دواړه رتبې په هر نظام کې دقیقاً مساوي.

یوه مهمه خبره: پوهاند د «پوهنتون د استاد» عام نوم نه دی، بلکې په افغانستان کې د علمي رتبې ځانګړی عنوان دی.

زمونږ په هیواد افغانستان کې د علمي رتبو بشپړ ترتیب په لاندې ډول دي:

پوهیالی، پوهنیار، پوهنمل، پوهندوی، پوهنوال او پوهاند ده.

پروفیسورې د پوهنتونونو په علمي نظام کې یوه لوړه علمي رتبه ده. خو یوه مهمه خبره دا ده چې پروفیسور کېدل یوازې د لوړو زده کړو د سند اخیستل نه دي؛ بلکې علمي څېړنې، تدریس، تجربه او علمي لاسته راوړنې هم غواړي.

۱. پروفیسورې تر کومې کچې لوړې زده کړې دي؟

په ډېرو هېوادونو کې د لوړو زده کړو عمومي لړۍ داسې ده:

۱. لېسانس (Bachelor's Degree)

عموماً ۳-۴ کاله زده کړې

د پوهنتون لومړنۍ درجه ده.

۲. ماسټري (Master's Degree)

عموماً ۱-۲ کاله

له لېسانس وروسته لوړه علمي درجه ده.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خبر و لولئ

۳. ډوکتورا (PhD)

عموماً ۳-۶ کاله یا زیات

د څېړنې او علمي تخصص لوړه درجه ده.

۴. پروفیسور (Professor)

دا عموماً د پوهنتون علمي رتبه ده، نه د ډوکتورا په څېر یو جلا تحصیلي سند. په ډېرو پوهنتونونو کې د پروفیسورۍ لپاره ډوکتورا او پراخه علمي تجربه مهم شرطونه دي.

۲. چا ته پروفیسور ویلای شو؟

هغه کس ته پروفیسور ویل کېږي چې د پوهنتون له خوا د پروفیسور علمي رتبه ورکړل شوې وي. په ډېرو نظامونو کې د دې رتبې لپاره لاندې شرایط مهم وي:

لوړې زده کړې: عموماً د اړوندې څانګې ډوکتورا (PhD).

د تدریس تجربه: په پوهنتون کې د څو کلونو تدریس او علمي کار.

علمي څېړنې: د څېړنیزو مقالو، کتابونو او علمي اثارو خپرول.

علمي لاسته راوړنې: په خپله څانګه کې د پام وړ تخصص او ونډه.

رسمي علمي رتبه: د پوهنتون د مقرراتو له مخې د پروفیسورۍ رتبې ترلاسه کول.

دا شرایط په ټولو هېوادونو او پوهنتونونو کې یو شان نه دي. ځینې ځانګړي نظامونه د ډوکتورا پرته هم د پروفیسورۍ ځینې رتبې ورکوي.

۳. ایا هر ډوکتورا لرونکی کس پروفیسور دی؟

نه! دا دواړه سره توپیر لري.

عنوان معنی :

ډاکټر (Dr.) هغه څوک چې ډوکتورا یې ترلاسه کړې وي؛ یا په طب کې د ډاکټر مسلکي عنوان ولري.

استاد (Lecturer) هغه څوک چې په پوهنتون کې تدریس کوي.

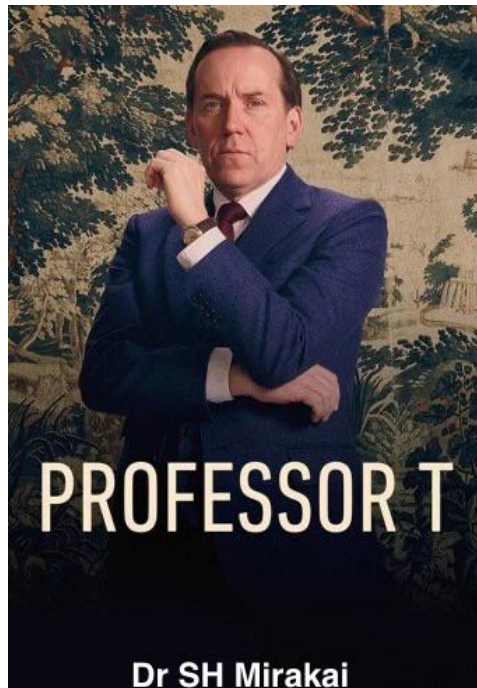
مرستیال پروفیسور (Assistant Professor) په ځینو پوهنتونو نظامونو کې د پروفیسورۍ لومړنۍ رتبه.

همکار پروفیسور (Associate Professor) له مرستیال پروفیسور څخه لوړه رتبه.

پروفیسور (Professor) د پوهنتون یوه لوړه علمي رتبه.

د بېلګې په توګه، که یو کس د فزیک په برخه کې ډوکتورا ولري، خو لایې د پروفیسورۍ رتبه نه وي ترلاسه کړې، یوازې ډوکتورا له امله پروفیسور نه بلل کېږي.

لنډه پایله: ډوکتورا یو تحصیلي سند دی، خو پروفیسوري عموماً یوه علمي رتبه ده چې د لوړو زده کړو، تدریس، څېړنو او علمي تجربې پر بنسټ ترلاسه کېږي.

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولې. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ